

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSOS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

Az én anyám

*Szedjétek össze mind-mind a Földnek
gyémántját, gyöngyét, minden aranyát,
nem birtok semmit, koldusok vagytok,
ha eltemettek egy édesanyát.*

*Legyen kenyered kemény, mint a kő,
ruhácskád foltos, rongyos a cipőd:
boldog vagy, gazdag, ha Édesanyád
mesél s megcsókol lefekvés előtt.*

*Ő, mert e szóban: Édesanya-szív,
az Isten nekiünk mindent megadott,
az Édesanyád örömkönnyénel
láttál-e tisztább, szent gyöngyharmatot?*

*Van-e édesebb dala a Földnek,
mint amit dalolt, kis bölcsődalunk?
— végigkísér ez koldust és királyt
s elringat, mikor könny az italunk.*

*E szóban: Anyám! — benn van az Élet
legdrágább kincse az Isten után...
nem hullat senki igazabb könnyet,
mint Édesanya gyermek bánatán.*

*Nincs a Földön szentebb vallomás,
zengi a szívünk... mintha hallanám,
Egyszer mindenki megvallja e szót:
„Nincs drágább senki, mint az én Anyám!”*

Balázs Győző.

Megerősödünk

a szeretetben, mely a szerelem lázában egybefűz két ifjú unitárius lelket és amely a bölcső mellett az ifjú apa és ifjú anya Istentől megáldott, büszke és fenséges teremő szeretetévé nemesedik. Megerősödünk a gyerekáldáson keresztül, mely nemzet és egyház jövődjét egyszerre szolgálja, haza és hitfelekezet erejét egyszerre biztosítja. Megerősödünk, mert a gyerekáldás mérete szerint jelenti az erőt a családban, a biztóságot a szülők lelkében, szent hivatástudatot az anyában, a büszke felelősségérzetet az apában, a megbecsülést az emberek, a társadalom részéről és a Gondviselő kéz örök jelenlétét a házban. A bölcsővel béke, szent együttérzés és ezen át új teremteni vágyás költözik a családba.

Körülbelül ezeket a gondolatokat hintettem székely népünk között februáriusi egyházközséglátogatásaim alatt. S ime, a hintett igék első gyümölcse egyik húsvételőtti vasárnapon megjelent előttem. Öreg székely kopogtatott be hozzám messzi földről. Csak azért utazott fel, adnék jótanácsot házasság előtt álló legény fia sorsában, mert oly szép „elbeszélést tartottam“ eklézsialátogatásomkor arról, hogy nekünk miért kellene szaporodnunk. A menyasszonyról az orvosi vizsgálat azt állapította meg, hogy nem bírja el az áldott állapotot és így neki nem lesz unokája, mitévők legyenek, mikor fia is oly nagyon szereti a gyereket?

Habozás nélkül adtam a tanácsot, szakítani kell a menyasszonnyal és más életpárt kell keresni, mert nincs Istenáldás azon a házasságon, melyet annak ellenére is megkötnek, ha bizton tudják, hogy nem lesz eredményes a házaselet. Isten segedelme a gyerekek szaporodásával fokozódik, anélkül pedig csak az elégedetlenség s a békételesség az idő haladtán nő, miközben elhamvad a régi szeretet s helyébe a szemrehányás üt tanyát.

„No, mert mi is így gondolkoztunk s csak azért jöttem ide föl, hogy erősödjünk meg ebben az elhatározásunkban“ és az öreg székely megerősödött lélekkel vetette föl szemét és derús arccal vett búcsút: „Így már mégiscsak lesz unokánk!“

Gelei József.

Egyházépítés

IV.

Arról a munkáról, melyet Dr. Gelei József főgondnok úr f. évi február 25-én és 26-án marosköri egyházközségeink látogatása során végzett és amelyre Főgondnok úr, szabadegyetemi előadásai megtartása végett, Marosvásárhelyre lejövetelét használta fel alkalmul, *egyházépítés* címen szólhatunk a legtalálóbban. Főgondnokunk körútja nem egy hivatalos látogatás volt csupán, hanem fárasztó, kemény munka, amilyenre csak azok vállalkozhatnak, akik érzik, tudják és ki merik mondani, hogy számukra „az egyházi élet előbbrevitelében, erejükön felül résztvenni”: *parancs*. — Amikor láttam őt, az egyes egyházközségekbe megérkezés után, a reávarakozókat testvéri melegséggel köszönteni, a presbiterek, nőszövetségi vezetők körül otthonos szeretettel forgolódni; templomainkról, iskolásgyermekjeinkről, székelyruhás leányokról, legényekről és jellegzetes székely arcokról eleven sürgés-forgással egy-egy felvételt készíteni, s amint figyeltem őt beszélgetései, tanításai közben és hallottam minden póz nélkül meggyőző, lelkesítő, embereket magával ragadó erővel: hittel, tudással, szeretettel megnyilatkozni s mikor, — a vadadi uttól visszarettenő kocsivezetőnk cserbenhagyott s gépkocsink az iszapban felmondta a szolgálatot, — láttam a nehézségek, a fáradalmak elől meg nem hátráló „méltóságos székelyt” nekivágni az ijesztő útnak és sárban, hóban, apró, szapora lépésekkel menni, menni, haladni — előre, akkor éreztem igazán és mélyen, hogy *embert* látok magam előtt, aki, ha kimondja a szót: „*számomra parancs...*”, azt képes is komolyan venni... De *embert* láttak ez alkalommal papjaink, tanítóink, híveink is mindenütt, hol Főgondnokunk egy-két rövid órát egyházközségünkben tölthetett.

Főgondnokunk körútja megkezdése előtt, február 21-én a marosvásárhelyi unitárius templomban tartott „Építő unitarizmus” címen magas színvonalú előadást. Ez előadás a „Keresztény Magvetőben” közelebbről egész terjedelmében meg fog jelenni, ezért e helyen csupán arra szorítkozom, amit a templomunkat zsúfolásig megtöltött közönség, melynek soraiiban nagyon sok volt az érdeklődő vendég, az előadásból összesűrítetten felfogott. „Az igazi építés, — mondotta Főgondnokunk, — mindig egy eszmény megválasztására törekszik. Nagy és erős épületet csak cselekvő lélekkel, csak cselekvő emberekkel lehet emelni. A magyarországi unitárius egyház főtörekvése, hogy egységes épületté, Isten és a magyarság templomává építse az unitárius hívek lelkét”. Főgondnokunk előadása nagyszerű templomi hangverseny keretében folyt le, melyen Lőrinczi Mihály hitoktató lelkész imája és több mű-

vészi szavalat, ének és zeneszám után zárószót Halmágyi János esperes lelkész mondott.

Február 22. és 24-én Főgondnok úrnak „Az élő szervezet összhangja“ címen tartott szabadegyetemi előadásairól, melyek iránt páratlanul nagy és fokozódó érdeklődés nyilvánult meg, s melyekről a helyi lapok kimerítő tudósításokat közöltek, csupán annyit kívánok e vallásos folyóiratunkban fölemlíteni, hogy ez előadásokból is nagyértékű erkölcsi haszon hárult reánk, az t. i., hogy növelte és büszkeséggé fokozta önérzetünket az a tudat, hogy a figyelmet annyira lebilincselő tudós előadót a magunkénak, a mi Főgondnokunknak mondhattuk. Különben is a tudós mellett az egyházban, az egyházzért élő főgondnok ez alkalommal sem tagadta meg magát, hiszen az agyalapi mirigyről beszélve, egyházi életünk szervezéséhez fordult hasonlatért, mikor az emberi szervezet e legfontosabb összhangolóját a szervezet pásthorolójának, püspökének nevezte.

Február 23-án d. e. Marosvásárhelyt, a lelkési irodában tartott nemhivatalos jellegű értekezleten, melyen körü lelkészeink teljes számban résztvettek és jelen voltak körü felügyelőgondnokaink is, egyházi életünk fejlődését szolgáló legfontosabb kérdésekről folytattunk megbeszéléseket. A Főgondnok úr által vezetett megbeszélések, — melynek a szabadegyetemi előadásnak „Az élőszervezet összhangja“ címen utalással egyik lelkészünk igen találóan „Összhang az egyházban“ címet-nevet adta, — eredményeként az értekezlet egyhangúan kimondotta, hogy:

Szükségesnek tartja az egyházi körökben a (városi) körü központ létesítését, rendeltetésének azzal a meghatározásával, hogy szolgálja mindenkor az unitárius közösségi élet gyakorlati munkálását, az együttérzés fokozását, a cselekvő összefogás megvalósítását, hogy ezáltal az unitárius erő és öntudat fokozódjék.

Az értekezlet a terv megvalósítását és működését az esperes személyével és kötelezettségével tartja megoldhatónak.

Körü központban való összejöveletek az unitárius vallásos elmélyülést első helyen kell szolgálni s a körü központ irányítása mellett a vidéki lelkészek és az egyházközségek társadalmi egyesületei vendégszereplésekkel siessenek egymás segítségére.

Az értekezlet fontosnak tartja egészséges egyházpolitika mielőbbi beindítását, egyházközségi vezetők (lelkészek, tanítók) után pótlásáról tervszerű gondoskodást, a lélekszám megerősítését, iparos és kereskedő-osztály létesítését s e cél érdekében tanoncotthon felállítását.

Sürgősen megoldandó feladatoknak tartja az értekezlet:

1. a lelkészek életkérdéseinek rendezését;
2. az egyházközségi tagok fegyelmzésének intézményes megoldását;
3. egységes istentiszteleti rend kidolgozását és bevezetését;
4. hittani helyzetünk tisztázását.

Értekezlet után Főgondnok úr és lelkészek közös ebédet vettek részt, hol barátságos eszmecsere is folytattak.

Február 25-én Főgondnok úr köri esperes kíséretében, gépkocsin iklandi, székelykáli, iszlói, vadadi, nyárádszentmártoni és nyomáti, 26-án pedig nyomáti lelkész fogatán nyárádgálfalvi, nyárádszentlászlói, szentháromsági és szentgericei egyházközségeinket látogatta meg. A 26-án tartott látogatásokon Főgondnok úr kíséretéhez Pethő Kálmán is csatlakozott a régi jó barát hűségével és a kolozsvári unitárius gimnázium padjai között az elsőségért nemesen versenyző egykori osztálytárs ragaszkodó szeretetével. Főgondnok urat mindenütt a legőszintébb tisztelet, bizalom és szeretet fogadta s mindenik egyházközségünkben beható megbeszélést folytatott keblitanácsolos atyafiaival és a nőszövetségi vezetőkkel, egyházi érdekeink védelme és vallási életünk emelése kérdéseiben. Reámutatott az unitárius öntudat az itt-ott mutakozó hiányának, a közönynek, a pusztulásra vezető tétlenségnek veszedelmekre s ezzel szemben a vallási öntudatnak, a cselekvő lelkek összefogásának életfejlődést, életnövekedést és számbeli gyarapodást is biztostó áldásaira. A számbeli gyarapodást egészséges, tiszta unitárius családok létrehozásával, a gyermekáldás vállalásával is elő kell segíteni, mert ennek gyházi és nemzeti erőt gyarapító fontossága ma már mindenki előtt tudva van. Meglevő intézményeinket meg kell védeni és szaporítani olyanokkal, melyek falusi gyermekeinknek az ipari és kereskedői pályákon elhelyezkedését segítik elő s ezáltal unitárius népünk értelmi és gazdasági erejének gyarapodását és növekedését biztosítják. Népünknek értelmi, gazdasági erősödése alapja a nemzet önállásának, díszé az egyháznak és forrása a nemes áldozatoknak, milyenekre nem egy egyházközségünk büszkeséggel mutathat rá, s az ősök egyházat teremtő és virágoztató buzgó áldozataival méltán dicsekedhetik.

Főgondnok úr ama reményének adott kifejezést, hogy népünk vezetőivel való mostani találkozásából és testvéri kéz-fogásából áldás fog fakadni: mindannyian készséges segítőtársai lesznek nemzetmentő és egyházépítő munkájában és gondosan vigyáznak őrhelyeiken, hogy egyetlen unitárius és ezzel egyetlen magyar lélek el ne vesszen, sőt unitárius és magyar nemzeti öntudattal, szolgálat és áldozat vállalásával

mindent elkövetnek, hogy számuk évről-évre szaporodjék. Aki unitárius vallását őrzi, védi, erősíti, az hazájának és nemzetének is javát szolgálja, mert a valláshoz való hűség megtartó ereje mindannak, ami nekünk drága és kedves.

Iklandon és Székelykálban főgondnok úr meglátogatta népiskoláinkat s nagyszámú növendékeinkkel örömmel elbeszélgetett; minden szava melegséget sugárzott s iskolás növendékeink is megérezték, hogy a főgondnoknak, vagy amint Ő mutatta be magát: a Püspök első munkatársának szavaiban az unitárius és magyar jövő-nemzedékért rajongó szeretet szól hozzájuk s egyházunk világi legfőbb öre és vezetője akkor a legboldogabb, mikor sok-sok magyar gyermek körében lehet. — Nyárádgálfalván az építendő új iskola helyét és arra a hívek által összehordott anyagot tekintette meg, az iskolaépítés munkájához a legmesszebbmenő támogatását ígérve, a helyszínen jelenlevő keblitanácsosokról fényképfelvételt készített.

Még megemlékezhetnénk ezen látogatások külsőségeiről is, mert — bár főgondnokunk a derendóciás külsőségeket nem szereti, mivel ezek a komoly munkától időt vesznek el, — ilyenek is voltak — látszólag. Igen: látszólag! mert a búzázai tanító, a nyárádszentlászlói községi bíró, több egyház-községi gondnok, nőszövetségi vezető, lelkészek s ezek között a Fülöp Zoltán, Máthé Zsigmond, Pethő Kálmán, Csongvay Lajos, Pap Gyula, Bíró Izsák és Kováts Domokos afiai, valamint László Mihály jobbágyfalvi gondnok mély tartalmu köszöntőszavai, megnyilatkozásai, nyomáti népünknek ünnepi székely ruhában és rendkívülien szép nagy számban felvonulása, Benedek Mihály, Pethő Kálmán lelkészeknek és feleségüknek, a szentgericei unitárius nőszövetségnek vendégszerető szívessége, mellyel asztalt terítették Főgondnok úr és kísérete számára s többi egyházközségeinkben is a szíves vendéglátásnak annyi kedves jele csak látszólag voltak külsőségei a főgondnoki látogatásnak, mert valójában a legbensőbb bekapcsolódás volt ez abba az egyházépítő munkába, melyet főgondnokunk parancsként magára vállalt s amelyhez e látogatás során, népünk körében becsületes, hű, kitartó munkatársakat keresett. A Főgondnok úr munkatársakat keresett és mi hisszük, hogy: *talált*.

Halmágyi János.

DR. GÁLFFY MÓZES kolozsvári kollégiumunk volt tanárát, jelenleg a tudományos intézet tanárát, április hónapban a Ferencz József-Tudományegyetem bölcsélet karán doktorrá avatták. A fiatal doktornak sok szerencsét kívánunk.

A székelykeresztúri „Orbán Balázs” gimnázium ünnepélye június hó 5. és 6-án

Fennállásának 150 éves évfordulóját készül megünnepelni a székelykeresztúri unitárius, báró Orbán Balázs-gimnázium.

Bár ennek az iskolának létesítője és fenntartója az unitárius egyház és így unitárius jellege van, mégis igazi székely, népi gimnázium ez az iskola.

Története páratlanul szép és érdekes. Az iskola annalesei azt beszélik, hogy alapítása — 1793 — óta az egész Székelyföld népe — felekezeti különbség nélkül — kaláka módra résztvett az iskola építésében s állandóan hathatósan támogatta az unitárius egyházat. Viszont az iskola vezetői sem tettek soha a tanulók közt felekezeti megkülönböztetést, hanem csak a jóra való székely gyermeket látták minden tanulóban a segítőkészség és jutalmak odaítélésénél.

A magyar iskolák történetében szinte páratlan az a lelkesedés, mely a román megszállás alatt megnyilvánult ez iránt az iskola iránt: hét évig, 1930—37. között a székely társadalom áldozatkészsége tartotta fenn a leépítésre ítélt iskola felső tagozatát.

Orbán Balázs, a Székelyföld leírója 1876-ban kelt alapítólevelében így nyilatkozik erről az iskoláról: „Mi, szegény, kopár, hegyek közé szorított, az ország szívéből távoleső székelyek, mint minden, úgy a nevelés terén is háttérbe szorultunk; itt is, mint egyebekben, az önszegélyre vagyunk utalva: ezért az én csekély alapítványomat egy székely tanodához, imádott szülőföldem egy olyan intézetéhez küldöm, mely azt leginkább szükségli; egy oly nevelő intézethez, melyben nagyon sok szegény tanuló van s mely egy kisszámú felekezet túlfeszített áldozatkészségéből merített léteit, s annak köszönheti folytonos fejlődését, attól várja jövődjének biztosítását. Ez a székelykeresztúri: unitárius: gimnázium, mely egy sűrű népességű vidék egyedüli iskoláját képezi, amelyben leginkább szegény falusi nép fiai küzdenek az önfenntartás és kiképeztetés nyomorával. Az ilyeneknél néha csekélynek tetsző segély is jótékonyan hat, miért alapítványomat ösztöndíj alakjában ez intézettel kapcsolom össze.”

A kormány képviselői is már 50 év óta úgy nyilatkoztak erről a székely iskoláról, hogy az a Székelyföld szélén egy előretolt állomása a magyarságnak s fontos nemzeti missziót teljesít. (Finály Henrik és Kuncz Elek főigazgatók nyilatkozata). Ezeknek a hivatalos véleményeknek köszönhető, hogy a több, mint 100 éves algimnázium prokruszteszi ágyából kikelhetett s a magyar állam és az unitárius egyház közt létrejött szerződés alapján az iskola 1908-ban államsegélyt kapott és főgimnáziummá fejlődhetett.

Az intézet régi otthona mellé, három időszakban teljesen közadakozásból épült, 1914-ben egy új, tisztán tanügyi célokat szolgáló épület létesült magyar államsegéllyel. Ez ma egyik legszebb iskola egész Erdélyben, Pákei Lajos főmérnök terve.

Az új épület megnyitása — 1915 — óta a régi épület teljes egészében internátusi célokat szolgál, ez ma bennlakási épület.

Étkezés céljára külön konviktusi épülete van az iskolának, melynek egy szép nagy termét az intézet vezetősége 1932-ben saját erejéből építette meg.

Az iskola elhelyezkedése így páratlanul ideális, két (3—3 holdas) területen külön bennlakási épület, külön étkezési helyiség és külön szép, modern iskolaépület van.

Az ódon bennlakási épület most már nagyobb szabású restaurációra vár, mert a bécsi döntés óta a székely diákok száma annyira emelkedett, hogy 180—200 diákot kell a bennlakásban elhelyezni, a férőhelyek száma pedig alig 120. Az unitárius egyház főhatósága elkészítette a restaurálási tervet és költségvetést s a napokban nyújtják be a segélyiránti kérelmet és emlékiratot a közoktatásügyi miniszterhez. Arra is felkéri Szinyei Merse Jenő közoktatásügyi minisztert, vegyen részt személyesen is az iskola 150 éves fennállásának emlékünnepélyén, mely június 5—6-ra van tervezve. Az intézet vezetősége az ünnepet országos méretűnek tervezi. Alkalmi ódát Józán Miklós püspök írt. Az ünnep egyéb műsor-számaira is országos nevű vendiákokat kér fel a rendezőbizottság.

„A vendiákokat kéri az igazgatóság 10, 20, 30, 40, 50 éves találkozóik megrendezésére és bejelentésére.“

A székelykeresztúri Unitárius Főgimnázium 150 éves fennállásának emlékünnepélyét az Unitárius Főgimnázium előljárósága, 1943. június 5. és 6. napjain ünnepli meg. Ez a nap az egész unitárius egyháznak és az egész erdélyi magyarságnak örömmünnepe lesz.

Az ünnepség műsora a következőleg van tervezve:

Június 5-én Vendiák találkozó ünnepségek.

Június 6-án d. e. 9 óraker gyülekezés az Országzászlónál, koszorú helyezés.

9 óra 30-kor felvonulás az unitárius templomba.

A) *Istentisztelet.* I., a templomban: ünnepi szónokok Pál Dénes és dr. Csíki Gábor lelkészek.

II. A régi gimnázium kertjében: ünnepi szónokok: dr. Kovács Lajos, Simén Dániel teológiai tanárok.

B) *Emlékünnepély:* 11 óraker az új gimnázium udvarán vagy a tornacsarnokban.

M Ü S O R :

1. Magyar Hiszekegy.
2. Megnyitó beszédet mond dr. Gelei József egyházi főgondnok, egyetemi tanár.
3. Ének.
4. A gimnázium rövid történetét ismerteti Péter Lajos tb. igazgató-tanár.
5. Ének.
6. Megáldó beszédet mond Főtisztelendő Józán Miklós, püspök.
7. Józán Miklós püspök alkalmi ódáját szavalja ifj. Elek Domokos.
8. Ének.
9. Díszszólvavató beszédet mond Szent-Iványi Sándor, budapesti vezető lelkész.
10. Zászló című költeményt szavalja Gyulay F. VI. oszt. tanuló.
11. Üdvözlések — válasz.
12. Ének.

Délután 2 óraker közebéd.

A rendezőbizottság külön meghívókat fog kibocsájtani és tájékoztatja az érdeklődőket az ünnepségről.

Templomi ünnepély Debrecenben

Debreceni egyházközségünkben a február hó 22-én tartott templomi ünnepélyről egyik tekintélyes helyi lap a következőket írja:

Az unitárius templomban vasárnap délután magasszínvonalú ünnepély volt. A gyülekezet éneke után Szolga Ferenc budapesti vallástanár imádkozott. Ferencz József lelkipásztor megnyitójában az erdélyi szellemben gyökerező unitárius eszméire világitott rá, majd üdvözölte az estély szereplőit és vendégeit.

A mai koreszmék és a vallás c. tartotta meg előadását dr. Abrudbányai János kolozsvári unitárius teológiai tanár, ezidei dékán.

— A mai kor kezdetét az első világháborútól kezdve számítjuk s annak formálódása ma is tart. Gyakran kérdezzük e mai kort a megelőző időszakhoz hasonlítva, hogy vannak-e a mának jellegzetes koreszméi s ezek milyen kapcsolatban állanak a vallással.

— Nagyon sok embernek a lelkében éber a kérdés — mondotta az előadó —, hogy vajjon a mai koreszméknek mi-

lyen kapcsolatuk van a vallással, hiszen sokan a vallás letiprását féltik a koreszmék maradéktalan diadalra jutásától.

— A felvetődő aggodalmaskodó kérdésekre is megtaláljuk a feleletet. Az új koreszmék hordozói részéről az intézményesített vallás az elmúlt évtizedek során sok szemrehányást kapott, mert mint mondták, nem tudott megbirkózni a kapitalizmus mohóságával, nem tudta elhárítani a munkanélküliséget a háború előtti években, nem tud szembeszállani a leszegényedéssel s képtelen volt elhárítani az emberiség feje felől e két egymásután következő világpusztítás nehéz terhét.

— Akik csak így látják a képet, azoknak azt mondom: Helytelen a vallás ellen elhangzott ítélet. Az ellentétet nem szabad mesterségesen szítani és mélyíteni. Fel kell ismernünk azt is, hogy a koreszmék az emberért dolgoznak. Mottója az újszövetség aranyszabálya: amit akartok, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, ti is úgy tegyetek másokkal.

— A cselekvő kereszténységben kifejezésre jut a másokért érzett felelősség öntudatosítása. Bizonyosak lehetünk affelől, hogy a vallás az emberi lélek mélyében gyökerezik, a koreszmék változhatnak, elhalhatnak, de a vallás csak akkor hal meg, amikor az utolsó ember elpusztul ezen a földön. Vallás nélkül az emberiség történelmét megírni, s továbbépíteni nem lehet.

— A mai kor eszméi a vallás tápláló emlőin születtek meg s ez a történelmi kereszténység egyik ma még gyakran félreismert, de vitathatatlanul nagy érdeme. A koreszmék és a vallás belső lelki értékei ma együttesen harcolnak egy új és szebb világért.

— A mai koreszmékkel együtt dolgozó vallás közül az végzi a legnagyobb szolgálatot, mely nemzete jövőjét és népe szociális szükségleteit a legbensőbb úton tudja és akarja szolgálni.

Dr. Abrudbányai János nagy figyelmet lekötő előadása után Szolga Ferenc lelkész Veress Péter: Ha nem lettél szálfac. versét, Csiki Gábor gimn. tanuló pedig Dávid Ferenc: Adjunk hálát mindnyájan c. versét adták elő. Ferencz József lelképásztor zárószavai után az ünnepély a Himnusz eléneklésével ért véget.

NAGY ZOLTÁN unitárius táborig lelkészünket az a szép és örömdetes kitüntetés érte, hogy katonai felettes hatósága századosi rangban vezető táborig lelkésznek léptette elő.

Gelei József főgondnok debreceni és kocsordi látogatása

Sok jó gondolat, felterjesztésben összefoglalt eszme nem valósult meg amiatt, mert a kérdésben illetékes vezetők a helyi viszonyokat nem ismerték, s előttük a papírra vetett gondolat életképtelennek tünt fel.

Gelei József dr. főgondnokunk egyházi munkája rendjén is jó tanárnak bizonyul, aki a tananyag előadása előtt a részletkérdések vizsgálatába is belemélyed. Sorozatos eklézsi látogatásai értékes és cselekvő alkotásait egykoru egyháztörténetünk krónikásainak kell egybegyűjtenie.

Debrecen:

Legfiatalabb szórványegyházközségünk, jó 10 éves késéssel, végre önálló lelkipásztort kapott. E régi terv eredményes és gyors végrehajtása is *Gelei József* főgondnok érdeme volt. Az esperesi vizsgálatok látogatása alkalmával rendezett ünnepélyen tartott előadása más lehetőséget adott annak megbizonyítására, hogy az eddig eltelt néhány hónap eredményei elhatározását minden vonatkozásban igazolták. A városon 100 lélek, s az ide tartozó közel 60 szórványban 200 lélek gondozása bizatott új lelkipásztorra. Az egyházközség régi templomépítési adóssága veendő le a fiatal egyházközség válláról, s akkor jövő fejlődése biztosítva van, mert a jelenlegi kisebb akadály, a lelkész állandó lakásának felszabadítása előbbtöbb megoldódik. A szórványterületen 54 tanulót részesítettünk vallásos nevelésben s debreceni missziói munkákra sokan figyelnek.

A vizsgálószék május 1. és 2-án végezte szokott munkáját, *dr. vitéz Kozma György* felügyelő gondnok és *dr. Csíki Gábor* esperes vezetése mellett.

A délelőtti istentiszteleten *Darkó Béla* füzesgyarmati lelkész imádkozott, *dr. Csíki Gábor* esperes prédikált. *Ferencz József* lelkész üdvözlő és az egyházközség égető kérdéseit feltáró beszédére *dr. Gelei József* főgondnok válaszolt. Egyházközség látogatásainak egyházépítő élményeiből adott elő, rámutatva a belső hitélet elmélyítésének szükségességére, s világi afiait hívta fel bensőséges egyházi munka vállalására.

Délután 5 óraker a szép kis templom egészen megtelt; híveink mellett nagyon sok másvallású érdeklődő hallgatta ünnepélyünket. *Lőrinczi Géza* nagybányai lelkész imádkozott; *dr. Egyed János* gondnok mondott üdvözlő megnyitó beszédet. *Szent-Iványi Sándor* budapesti lelkész: „Az unitarizmus az erdélyi irodalom hőskorában“ c. és *dr. Gelei József* főgondnok: „A vallásos élet a nemzetnevelés szolgálatában“ c. nagyértékű

s a helyi napilapokban szó kivonatban ismertetett előadásait reméljük, hogy rövidesen nyomtatásban is viszontláthatjuk. *Mester* Lajos presbiter, debreceni városi törvényhatósági bizottsági tag olvasta fel „Az erdélyi kastély“ és „Ordákon“ c. hangulatos verseit. *Nagy* Sándor budapesti énekvezér „Magyar zsoltárt“ adott elő. *Kovács* Kálmán budapesti gondnok zárószavában a nemzeti célokat elősegítő egyházi munka megbeszüléséről szólott. — A gyülekezet tagjai a vendégeket a mai háborús nehézségek dacára is szeretettel szállásolták el, s láták asztaluknál vendégül. Ez is az egyház közösségi szelleme kialakításának egyik sikeres útja.

Kocsord:

Dr. Gelei József főgondnok a vizsgálószékkel Kocsordra, egyik fiatal egyházközségünkbe látogatott el. Az úton részt vett: *dr. Csiki* Gábor esperes, *Ferencz* József köri jegyző és *dr. Vernes István* egyházi tanácsos.

A mátészalkai állomáson *Simó* Attila lelkész, *Varga* Lajos gondnok, várták az érkezőket. A virágokkal szépen feldíszített templom kapujában a presbiterek nevében: *Varga* Sándor, a nemrégiben megalakított kocsordi ötven tagú *Dávid Ferenc* Ifjúsági Egylet nevében *Jakab* Ilonka köszöntötte a főgondnokot. Az unitáriusság közebédet rendezett, melyen *Éles* Zoltán főjegyző vezetésével a község világi vezetői is megjelentek. A közebéden *dr. Gelei* József főgondnok a felekezeti együttműködés és a magyar öntudat erősítése érdekében tartott nagyszabású beszédet. A közebéden *Kósa* Árpád az ifjúsági egylet nevében mondott üdvözlőt. *Pap Erzsike* szavalt, *Bakos* Ilonka és *Varga Elemér* tanulók énekeltek. Az ebédet a nőegylet főzte és az ifjúsági egylet szolgálta fel. *Dr. Gelei* József főgondnok több hívünket otthonában is meglátogatott. Köztük *Jakab* Balázs és neje *Jakab* Borbála afiait, akik életük szorgalmas munkájával tavaly felépített új szép házuk örökösévé a kocsordi unitárius egyházat tették. Megtekintette azt a két szép terket, melyet *Ajtai* Mihály és *Kis* Zsigmond presbiterek ajánlottak fel a felépítendő unitárius közművelődési ház céljára.

Az esti istentiszteleten *dr. Csiki* Gábor prédikált, *Katona* László énekelt és *Kis* Erzsike szavalt. A közgyűlés nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy e felajánlott két telek egyikén még az idén felépíti a Közművelődési házat. *Dr. Gelei* József főgondnok nagy beszédét a zsufolásig tele templom közönsége áhitatos csendben, figyelmesen hallgatta végig. Az unitárius öntudat nevelő eszközeit és a cselekvő unitarizmus szépségeit mutatta meg főgondnokunk valóban a nép szívéhez szánt előadása. Egyik afia másnap reggel a maga egyszerű megfogalmazásában csodálatát így fejezte ki: „Ugy beszélt a főgondnok úr, mint egy igazi unitárius lelkipásztor!“

Kocsordon 300 hívünk él, egyházszeretetük és áldozatkészségük példás. Munkájuk és törekvéseik támogatása mindnyájunk részéről elismerést érdemel. Fiatal pásztoruk, *Simó Attila* munkája igazi unitárius misszió.

Dr. *Gelei József* a budapesti egyházközségen kívül most első ízben kereste fel a dunatiszamenti egyházkör két gyülekezetét főgondnoki minőségében. Sok szófecsérlő gyülekezéssel mellett, ez az igazi világi papság: unitárius egyházépítés.

Körútja során a nagyváradi gyülekezetet és szatmárnémeti szórványunkat is meglátogatta, erről azonban mások számolnak be.

Ferencz József

Az unitárius lelkészek évi közgyűlése

Az unitárius lelkészi kar évi közgyűlését a Főtanács előtti napon tartotta *Ekárt* Andor elnöklete alatt *Józan* Miklós püspökünk jelenlétében. A közgyűlésen összesen 69 lelkész vett részt, ami dolgaink iránti érdeklődést bizonyítja.

A gyűlést *Filep* Imre imája vezette be. *Ekárt* Andor elnöki megnyitót mondott, s beszédében megemlékezett mult ülés óta elhalt lelkésztársainkról. A közgyűlés *Pál* Dénes kisebbségi sorsban hosszú éveken át érdemes elnökünket tb. elnökké választotta és elhatározta, hogy főtisztelendő *Józan* Miklós püspökünk 50 éves lelkészi szolgálata évfordulóján tiszteletére szeptemberben díszülést tart Kolozsváron. E díszülést előzi meg a szórványvidékeken tartandó vándor továbbképző tanfolyamunk.

Sigmond József „A reverzális a gyülekezetben“ c. tartott előadást, rámutatva annak nemzeti életet szomorító veszedelmére. Az ellene való védekezés módját belmissziói és egyházfegyelmezési úton látja megvalósíthatónak. A lelkészi kör ünnepélyes, egyhangú megnyilatkozása a reverzális eltörlését kéri az ország törvényhozásától.

A közgyűlés elfogadta az új alapszabályt, mely Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége nevet határozta meg lelkészi karunk testületi szervezetének. A pénztári és számvizsgálói jelentéseket a közgyűlés tudomásul vette. *Ferencz József* titkári jelentése kapcsán a közgyűlés kérte egyházi főhatóságunkat és unitárius törvényhozóinkat, hogy a lelkészi fizetésrendezés ügyét tartsa napirenden; a lelkészek állandó féljegyét engedélyezze; — a lelkészek közteherviselését az állami köztisztviselőkével tésse egyenlővé, s biztosítsa jó előre, hogy 1943-ban a kepe természetbeni beszolgáltatásának ne legyen semmiféle akadályadánya. A gyűlés köszönettel fogadta *Pálffy* László egyházi tanácsos 200 P-ös adományát s azt *Murányi Farkas Sándor* és neje *Benkó Ágnes* alapítványi palást-beszerzési segély c. *Simó* Attila kocsondi lelkésznek ítélte oda. A meghirdetett 20 P-ös „szórványgyülekezetben

mondandó egyházi beszéd“ c. pályatételt *Kelemen Imre* nyerte el.

Az „Unitárius Szószék“ árát évi 8 P-ben állapította meg a gyűlés s felkérte az egyházközségeket, hogy fizessenek elő a lelkészi kar évnegyedes folyóiratára. A közgyűlés az egyházi nyugdíjasok helyzete javítása érdekében *dr. Abrudbányai János* előterjesztésében javaslatot tett az egyházi főhatóság-hoz. Előterjesztést tettünk a lelkészi egyensapka kötelező viselése elrendelésére és a használat módjára vonatkozóan is.

Közgyűlés elhatározta, hogy 1200 P. segéllyel támogatja a kocsordi unitárius kultúrház építését; s azt az összeget a lelkészek 10—10 P. felajánlásaiból óhajtja előteremteni. Megütközéssel értesült az Erdélyi Párt háromszéki tagozata egyházunkat sértő határozatáról, s tiltakozását illetékesekhez eljuttatta.

A lelkészi kar évi seregszemléje építő találkozás volt. Egymás terhét közösen hordoztuk. Gondjainkat megosztottuk, terveinket kicseréltük. Isten áldása maradjon további munkánkon.

Ferencz József

Örömnép a végeken

A húsvét magasztos ünnepét lelkigyönyörűséggel ünnepelték meg zilahi, dési és csíkszeredai unitárius híveink. Első úrvacsorávételeiket azzal tették nevezetessé, hogy mind a három egyházközség 2—2 értékes ezüst úrvacsorai kelyhet vásárolt.

A csíkszeredai unitáriusok közösen adták össze a 2 pohár árát és e feliratot vésették be mindkét kehelyre: „A csíkszeredai unitárius egyházközség 1943“.

A dési egyházközség egyik kelyhét *Varga Andor* alsókosályi főjegyző ajándékozta e felirattal: „*Varga Andor* és felesége *Derzsi Klára* leányuk *Brigitta* ajándéka a dési unitárius egyházközségnek 1943“. A másik kelyhet pedig *Dr. Incze Jánosné* rettegi orvos neje adományozta. Egyelőre kívánsága szerint semmit nem vésettünk bele.

A zilahi egyházközség egyik kelyhét *Almássy Béla* családja adományozta a következő felirattal: „*Almássy Béla* családja ajándéka a zilahi unitárius egyházközségnek 1943“. A másik kelyhet a hívek közösen vásárolták a következő felirattal: „A zilahi unitárius egyházközség 1943“.

Alig bontottuk ki *Dávid Ferenc* hófehér lobogóját, a lelkészed élő hitté alakult át és az élő hit cselekedetekben nyilvánult. Hiszem, hogy példaadásuk sokakat fog megindítani, az elszunnyadt lelkek ébredezni fognak. Az adakozókon legyen Isten áldása, jutalmuk legyen az a tudat, hogy útmutató emléküek élni fog.

Buzogány Kálmán.

DR. ABRUDBÁNYAI JÁNOS: A VALLÁS ÉS A MAI KORESZMÉK. Nem a koreszmék meghatározásával bibelődik, mert amúgy is tudjuk, hogy az mi, hanem a koreszme mai kialakulását és a vallásnak azzal való kapcsolatát adja elő. „Az emberi gondolkodás nagyobb jelentőségű történések utáni, azok közvetlen hangulatában, bizonyos törekvéseket helyesebbnek ítél meg, másokat kevésbé helyeseknek. Átélt súlyos katasztrófák kényszerítik időnként a társadalmakat, hogy elkövetkezendő esztendő történelmének alakulását nagyobb gondnal és több körültekintéssel készítsék elő. Ilyenkor sarjadnak, születnek, lesznek, termelődnek ki a koreszmék.“ A mai kor eszméjét a világháború vége, az azután bekövetkező nagy katasztrófa termelte ki. A mi számunkra a nemzeti közösség eszméjét teremtette meg a mai kor szelleme. E körül a kérdés körül meggyőző erővel, magával sodró eszmemenettel tárgyalja a kiváló szerző a felmerülő kérdéseket történelmi összefüggésekben. Teljesen meggyőző erővel utasítja vissza azt a vádat, hogy az unitarizmus minden ú. n. koreszmével „azonosul“. A mai koreszmével való „azonosulásunk“ nem divatos kapkodás, hanem a vallás lényegéből folyó. „Boldogító tudni azt, hogy az emberiség új történetét a vallás lelke fogja formálni“, mondja utolsó sorai közt a szerző.

A nagyon korszerű és érdekes könyv nagyon meggyőzően mutat rá a vallás s főképpen az unitárius vallás szerepére az új társadalmi rend, a magyar jövő kialakulására. A kitünően megírt könyvet ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

„ERDÉLYI SZELLEM — MAGYAR LÉLEK.“ Ezen a címen most hagyta el a sajtót az Erdélyi Párt országos központjának legújabb kiadványa, amely a párt Nagyváradon tartott nagyválasztmányi gyűlésén elhangzott beszédeket tartalmazza. „Erdély kapujában“ címmel az Erdélyi Párt országos központja a füzet bevezetőjében hitvallást tesz arról az egyedüli helyes politikai felfogásról, hogy Magyarország egy és oszthatatlan és minden igaz magyar embernek ezt az elvet kell szolgálnia. *Gróf Teleki Béla*, az Erdélyi Párt elnöke, Nagyváradon tartott beszédében leszögezte, hogy az országos politikában áldozatkészségre és felelősségvállalásra van szükség. Ebben a két szóban lehet összefoglalni a mai idők legfontosabb magyar kötelességeit, amelyeknek jegyében országnak

és népnek egybe kell fornia. Az Erdélyi Magyar Párt szóno-
kai az oszthatatlan magyar egységet hirdették Nagyváradon s
erről tesznek tanúságot azok a beszédek, amelyeket a párt
most kétíves füzet formájában kiadott. A mai időkben, ami-
kor mindennél inkább szükség van az egységes magyar nem-
zetlélek kialakítására, az Erdélyi Párt hasznos szolgálatot tett
ezzel a kiadvánnyal a közérdeknek és bizonyos, hogy a füzetet
— amelynek, ízléses címlapját keöpeczi Sebestyén József, a
nagynevű erdélyi heraldikus rajzolta, — mindenütt érdeklő-
déssel és szeretettel fogadják.

A KOLOZSVARI NÖEGYLET KÖZGYÜLÉSE. 1943. áp-
rilis 19-én tartotta meg a kolozsvári unitárius Nők Szövet-
sege rendes évi közgyűlését, nagy érdeklődés mellett. A ta-
gokon kívül eljöttek a testvéregyletek képviselői és sok
vendég. A magyar Hiszekegy után Csifó Nagy László mondott
imát. Vályi Ilonka alelnök üdvözölte a jelenlevőket s meg-
nyitotta a gyűlést. Dr. Kauntz Józsefné mondta el szeretettel
teljes emlékbeszédét Csifó Salamonnéról, az egyesület őszinte
fájdalommal gyászolt és nehezen nélkülözött elnökéről.

Sigmond Ilona titkári beszámolója az elmúlt év küzdel-
meiről és eredményes munkájáról számolt be. A pénztári je-
lentés, majd az ellenőrök jelentése után, a pénztárnoknak,
Szatmáry Juliának szavazott köszönet és felmentése követ-
kezett.

Ezután a megüresedett elnöki székbe közfelkiáltással
Csató Pálnét választotta meg a közgyűlés, aki 33 év lelkes
és odaadó munkájával érdemelte ki e bizalmat. Személyében
mindnyájan biztosítékot látunk, hogy a régi jó úton fog ha-
ladni egyesületünk, hiszen Csatóné néha elnökünk leghúsége-
sebb és legbizalmasabb támasza és munkatársa volt.

Választmányi tagoknak dr. vitéz Nyiredy Gézanét, Ne-
mes Nagy Józsefnét, Rákóczi Bélánét, Kiss Károlynét, Buzo-
gány Kálmánét, Simén Dánielnét, Nagy Zoltánét, Dr. Gün-
disch Mihálynét, Lantné Asztalos Évát, Kovácsné, Szabó
Lilit, Bodor Andrásné, Darkó Klárát, Dr. Jakab Jenőné és
Barra Lilit választotta meg egyhangulag a közgyűlés.

Csató Pálné székfoglalójában megköszönte a bizalmat s
ígéretet tett, hogy egész munkaerejét az egyesület javára
fogja fordítani és a munkatársak jóindulatú segítségét kérte.

Ezután dr. vitéz Nyiredy Gézané tett három javaslatot,
az elsőt a kézimunka-délutánok átszervezésére, a másodikat
az egyleti élet intenzivebb megszervezésére, harmadikat egy
alapítvány létesítésére szeretett néhai elnökünk, Csifó Sala-
monné emlékezetére. Elnök a javaslatok megtárgyalását, —
közgyűlés helyeslésével — a választmány elé utalta.

Elnök zárószavai és a Himnusz eléneklése fejezte be a
közgyűlést.

PÜSPÖKI LATOGATÁS. Főtisztelendő Józan Miklós püspök úr a „Székelyudvarhelyi unitárius Egyházkör“-be 1943. május 31-re „Presbiteri konferencia“ tartását tűzte Homoród-szentpálra, az egyházkör vezetőségével és a lelkészi karral törént előzetes tárgyalás alapján. Előadást fog tartani: Dr. Abrudbányai János teol. dékán és az egyházkörből egy lelkész.

Unitárius püspöki látogatás sorrendje:

Május 29-én (szombat): Indulás Székelyudvarhelyre és megérkezés.

Május 30-án (vasárnap): Templomi istentiszteletet tart Józan Miklós püspök.

Május 31-én (hétfő): Indulás reggel 8 órakor Homoród-szentpálra. Délelőtt 10 órakor presbiteri konferencia Homoród-szentpálon. Délután 2 órakor közebed. — Délután 4 órakor istentisztelet, prédikál: Ürmösi József püspöki titkár.

Június 1-én (kedd): Reggel indulás Karácsonyfalvára. 10 órakor istentisztelet, prédikál egy körü lelkész. Délután ebéd. — Délután indulás Homoródalmásra. 5 órakor istentisztelet, prédikál: Ürmösi József püspöki titkár.

Június 2-án (szerda): Reggel indulás Vargyasra, délelőtt 10 órakor istentisztelet, prédikál egy körü lelkész. Délben ebéd. — Délután indulás Barótra, 5 órakor istentisztelet, prédikál Ürmösi József püspöki titkár.

Június 3-án (csütörtök): Reggel indulás Oklándra, délelőtt 10 órakor istentisztelet, prédikál: Ürmösi József püspöki titkár, a konfirmálókat megáldja Józan Miklós püspök. Délben ebéd. — Délután indulás Homoródszentmártonba, 5 órakor istentisztelet, prédikál egy körü lelkész.

Június 4-én (péntek): Reggel indulás Székelykeresztúrra és itt aznap pihenés.

Főtiszt. püspök urunk május 20-ra Budapestre utazik, hogy a Br. Baldácsy Alapítvány évi közgyűlésén, egyházunk képviselőjében, résztvegyen.

JÁNOS ZSIGMOND BUDAPESTI 345. SZÁMÚ UNITÁRIUS CSERKÉSZCSAPAT április 18-án tartotta a Vasúti és Hajózási Club termében csapatünnepélyét szépszámú közönség lelkes érdeklődése mellett. Dr. Veress Pál egyetemi tanár, mint a szervező testület elnöke megnyitó beszédében megemlékezett arról a nemes munkáról, amit a cserkészek és köztük nem utolsó helyen a mi csapatunk végez. Mint mondotta, ez a beszámoló toborozás is. Kéri a szülőket, vételessék fel gyermekeiket a cserkészcsoportba. *Barabás Lajos Brahms Magyar* táncait adta elő zongorán korát messze meghaladó művészettel. *Sajó Sándor* Magyarának lenni című hazafias ódáját nemes páthosszal szavalta *Szolga Ferenc* vallásoktató lelkész, a csapat parancsnoka. A csapat második gyermekművésze, *Benczédy László Dohnányi Gavotte* és *Musette* című művét adta elő zongorán nemes művészettel. *Szent Iványi Sándor* vezető lelkész, teológiai magántanár A ma cserkészetéről tartott előadást. Előadásában a cserkészet nevelő hatásáról beszélt, fegyelemre, jó cselekedetek gyakorlására, a szociális összetartás érzésének mélyítésére és áldozathozatalra szoktatja ifjait, ép ezért jót tesz gyermekével az a szülő, aki felvételi fiát a cserkészcsoportba. Ezután *Hadiárva* címen egy szívhez szóló kedves, hazafias jelenetet adtak elő *Benczédy Magda*, mint vendég, *Egeni Attila*, *Suta József*, *Kiss Gergely*, *Jakab István*, *Pap Gyula*, *Székely Kocsárd*, *Barabás Lajos*, *Béla Balázs*, *Béla József* és *H. Egeni Szabolcs*. Ez a kis jelenet hősi halált halt székely honvédről szól, aki álmukban meglátogatja angyalokkal két kis fiát, eljátszik velük és inti arra őket, hogy jók legyenek, szeressék a jó Istent, a Hazát és az édes anyjukat. Négy öreg cserkész: *Burján Ferenc*, *Szönyi Miklós*, *Szönyi Oszkár* és *Tamási Ferenc* vidám jeleneteket adtak elő, a szellemes paródiákon jót mulatott a közönség apraja-nagyja. Ezután szünet következett, mely alkalommal a közönség a büfét kereste fel. Két tálca süteményt ki is sorsoltak és felemelte a kikiáltási árat a lelkes közönség 35 P-re. A nyerő a cserkészcsoportnak ajándékozta a megnyert süteményt. Szünet után vidám jelenet következett: *Dugó Jani* lapot alapít címen. Előadták: vitéz *Nyiredy Szabolcs*, *Merész Gábor*, *Jakab József*, *Pál Ottó*, *Kádár Ferenc*, *Király György*, *Abrudbányai János* Zsigmond és *Jakab István*. Utolsó számul bemutatták a tábor esti életét, amikor a tábortűz köré ül az egész csapat. Vitéz *Nyiredy Szabolcs* vezette ezt a tábori jelenetet, kiindult az egyes vidékek dalaiból, ahol járt a csapat, azután áttért a mai nemzeti szabadságharcra honvéd dalokkal fűszerezve, végezetül a tábortűz kialvásáról szóló hangulatos esti dallal végződött a szellemesen összeállított daleyveleg. Közbe *Gyóni Géza* Csak egy éjszakára című költeményét szavalta *Kádár Ferenc*, *Kocsis Attila* Anyámtól jött egy levél című költeményét *Szé-*

kely Kocsárd, pásztor sípon nótázott *Barabás* Lajos, a záró dalt énekelte a csapat zümmögő kórusa kísérete mellett *Papp* Gyula. Az egyes számokat konferálta *Egeni* Attila szellemes humoros tréfák kíséretében. Zárószót mondott *Szolga* Ferenc cserkészparancsnok. Mi csak köszönetet mondhatunk azért a nemes szórakozásért, amibe részesültünk és büszke önérzettel tekintünk a mi csapatunkra. Cserkész köszöntéssel végzem tudósításomat, továbbra is: legyetek résen! Jó munkát!

Ujvári László

ELŐLÉPÉS. *Ütő* Lajost, a vallás és közoktatásügyi minisztérium tanügyi fogalmazóját, a napokban s. titkárrá nevezték ki. Sok szerencsét kívánunk a jól megérdemelt előlépéshez.

NYUGTAZÁS. Az egylet pénztárába 1943. év április 8-tól május 8-ig az alábbi díjakat fizették be:

I. *Alapító díjba:* Dr. Abrudbányay Ede Tötör 50 P. Dombi Juliánna és Berta Homoródszentmárton 50 P (néhai szülők, Dombi János és Kovács Julianna emlékére), D. F. I. E. Kvár 10 P. Pálffy László Kvár 50 P. Unitárius Egyházközség Árkos 16.66 P. Végh Benjamin Árkos 16.66 P.

II. *Tagsági díjba:* *Ütő* Erzsébet Árkos 1943-ra, özv. Szigetvári Józsefné 1943-ra, özv. Csató Pálné 1941—43-ra, Müller Géza 1943-ra, Kvár, ifj. Kovács Elek 1943-ra, Kvár, Németh Albert 1943-ra Székelyudvarhely, Kelemen István Felsőrákos 1941—43-ra, Csegezi Ferenc Rava 1943-ra, Pálffy Ferenc Pecsétszeg 1943-ra.

III. *Előfizetési díjba:* Pálffy József Marosvásárhely 1943-ra, özv. Kádár Józsefné Dész 1943-ra, özv. Macskási Lajosné 1942—43-ra, Bencédi Sándor Kede 1941—42-re, Kibédi Pál 1943-ra, Lőrinczi József Kalauz 1940—42-re, id. Fodor Mózes 1942-re, Székelykeresztúr. Székelyudvarhelyi előfizetők: Balázs János, Fazakas Dénes, Gidó Domokos, Györffy István, Incze Sándor 1942-re, Csíky Albert, dr. Gálffy Zoltán, özv. Lőrinczi Béláné, Szabó Zsigmond, dr. Tibáld Miklós, özv. Dobai Istvánné 1940—42-re, Kerestély Ferenc 1941—43-ra, Szent-Király Kálmán 1941—42-re, Radnai János 1943-ra, D. F. I. Kör 1937—43-ra, Unitárius egyházközség Felsőrákos 1937—43-ra, Horváth Gyula Székelyszentkirály 1943-ra, Péch Aladárné Bpest 1943-ra. Bihari előfizetők: Székely Sándor, Szabó Ferenc, P. Szabó József, Kéri Károly, Gyarmathi Pál, Bíró Lajos, Bereczki Dániel 1940—42-re, id. Szabó József, Papp Lajos, Lovas Sándor 1941—42-re, id. Szücs Mihály, Rostás János 1941-re. Nagyvárad előfizetők: Albert Mihály 1941—42-re, Bajka István 1940—41-re, Balázs Gergely 1941—43-ra, dr. Basa Györgyné 1941—42-re, Bíró Ágh János 1941-re, Bölöni Vilmos 1942-re, Csipkés Ferenc 1941-re, Derzsi Zoltán

1941-re, Dankuj Dénes 1941—42-re, Dimény Gyula 1941—42-re, Garami István 1939—40-re, Gönci Sámuel 1941-re, Friedman Lajos 1941—42-re, Hadházi György 1942-re, Knotek Józsefné 1941-re, Koza Ferencné 1941-re, Kurtzmantel Lajos 1941-re, Istvándi Béláné 1942-re, Káhán Nándor 1941—42-re, Körendi Nagy Jenő 1941-re, Kaldizsár F. Ferenc 1941—42-re, Dörinczi Mózes 1942-re, Mező Sándorné 1941—42-re, Nagy János 1942-re, Oláh Márton 1941—42-re, Simándy István 1941-re, Simonffy Ilona 1941-re, Simonffy Tamás 1941—42-re, Szabó Lajos 1942-re, Szabó Dénes 1941—42-re, Szabó Mihály 1942-re, Tallodi Dániel 1941—42-re, Uzoni Mózes 1941—42-re, Weismann Andor 1942-re, Zakariás Ferenc 1941-re, Zsunkuly János 1942-re, Varga Ferenc 1941-re, dr. Kovács Béla 1942-re, Salamon Izsó 1942-re, Csép Miklós 1942-re, id. Pálffy János Tarcsafalva 1941—43-ra, Gombos Eszter Bpest 1941-re Vinczi Ferencné Sárköz 1943-ra, dr. Balogh József Kvár 1943-ra. Árkosi előfizetők: Dancs Lajos, Dahlström Kálmánné, Kiss Ferenc, Tóth Vilmos, Sebestyén Pál 1940—42-re, Gyulai Zoltán 1942-re, Nagy Dénes 1941—42-re, id. Sebestyén Sándor 1941—42-re, id. Ütő Sándor 1942-re, Ütő Béla 1942—43-ra, Veress Sándor, id. Barabás Lajos, Gelei Sámuel 1943-ra, Györffy István Székelyudvarhely 1943-ra.

Kolozsvár, 1943. V. 8.

Rázmány Mór, pénztárnok

ELŐFIZETÉS. A Dávid Ferenc egyleti örökös alapító tagsági díj 50 P. Évi tagsági díj 3 P. Csak előfizetési (pártoló) díj évi 2 P. Az alapító és tagsági díj az egyleti tagság teljességére jogosít, s így természetesen az Unitárius Közlönyre is. Pártoló tagság csak az Unitárius Közlönyre és a közgyűlésen való felszólalásra. — Mindenki rendezze díjait, hogy lapunk is eleget tehessen hivatásának. — D. F. E. csekkszám: 34.903. Minden pénz az egyleti pénztárhoz (Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 9.) küldendő.

Megjelent és kapható újból Dr. Boros György: „Szívemet hozzád emelem“ c. imakönyve. Ára fűzve 3 P. Kapható: Unitárius Iratterjesztő, Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 9.

A LAP ELFOGADÁSA ELŐFIZETÉSRE KÖTELEZ. — KÜLDJE BE AZONNAL ELŐFIZETÉSÉT.

Az „Unitárius Közlöny“ megjelenik havonta 15-én.

Felelős szerkesztő és kiadó: BENCZÉDI PÁL. Kolozsvár, Kossuth L. u. 9.